

Muhu valla teehoiukava 2021-2024

2021

Sisukord

1. Sissejuhatus, mõisted ja seadusandlus	3
2. Teede üldandmed ja seisukord.....	5
3. Teehoiutööde kavandamise ja finantseerimise põhimõtted	6
4. Finantsplaan	8
5. Teehoiukava seire ja muutmine	9
Lisa 1. 2021. aastaks kavandatud teetööd	
Lisa 2. Võimalike tööde loetelu aastatel 2022-2024	

1. Sissejuhatus, mõisted ja seadusandlus

Muhu valla teehoiukava on valdkondlik arengudokument, mis on koostatud aastani 2024. Teehoiukava koostamisel on järgitud liiklussagedust, liiklusohutust, olemasolevate teede seisukorda, koolibussi marsruute, keskkonnakaitse, tervishoiu ja sotsiaalhoolekande nõudeid ning muid olulisi asjaolusid. Samuti on lähtutud 2019. a lõpus läbi viidud Muhu valla teede ja teehooldega rahulolu küsitluse tulemustest.

Kava koosneb kirjeldavast osast ja finantsplaanist, mis sisaldab teedevõrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalike tegevuste kulude prognoosi aastate lõikes ning vallale kuuluvate teede ehitus- ja rekonstrueerimisobjektide nimekirjast. Kavas kirjeldatakse teehoiu rahastamist varasematel aastatel ja arengukava perioodil.

Teehoiukava eesmärkideks on:

- parendada kruusa- ja asfaltkattega teede seisukorda läbi hoolduse ja remondi;
 - ehitada külates teed vähemalt kattega tee tasemele;
 - suurendada tolmuwabade teekatete osakaalu külateedel;
 - parendada parkimisvõimalusi laiendades või ehitades välja parklaid suurema külastuskoormusega avalike või ühiskondlike objektide läheduses;
 - korrastada olemasolev kuivenduskraavide ja truupide võrgustik ning rajada vajadusel uusi;
 - suurendada liiklusohutust kergliiklusteede ehituse ja vajadusel täiendavate liikluskorraldusvahendite paigaldamisega;
 - bussiootekodade ja muu teega seotud taristu hooldamine, remont ja vajadusel rajamine.
- Eesmäärke on täpsustatud 3. peatükis.

Teede hoidu kavandatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 1 alusel: omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada valla või linna teede ehitamist ja korrashoidu.

Ehitusseadustiku (edaspidi EhS) § 91 lõike 1 järgselt kohaldatakse 11. peatüki „Tee“ nõudeid avalikult kasutatavale teele ja avalikkusele ligipääsetavale erateele. EhS § 92 on esitatud kasutatavad terminid:

- Tee on rajatis, mis on ette nähtud inimeste, sõidukite või loomade liikumiseks või liiklemiseks. Tee osaks loetakse tunnel, sild, viadukt ja muud liiklemiseks kasutatavad ning tee toimimiseks vajalikud rajatised;
- Maantee on väljaspool linnu, alevide ja alevikke paiknev tee sõidukite ja jalakäijate liiklemiseks;
- Tee võib koosneda mitmest tee liigist;
- Avalikult kasutatav tee on riigitee, kohalik tee ja avalikuks kasutamiseks määratud eratee. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igatüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides.
- Riigitee on riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Transpordiamet.
- Kohalik tee on tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab kohaliku omavalitsuse üksus. Kohalik tee võib olla avalikuks kasutamiseks määratud eratee, kohaliku omavalitsuse

üksusele kuuluv tee või kohaliku omavalitsuse volikogu otsuse kohaselt kohaliku omavalitsuse hallatav kohaliku liikluse korraldamiseks vajalik muu tee;

- Avalikkusele ligipääsetav eratee on tee, mis on tee omaniku poolt määratud avalikkusele suunatud funktsiooniga ja mis ei ole riigitee või kohalik tee.

Valdkonna eest vastutav minister on kehtestanud määrusega tee liikide ja tee koosseisu kuuluvate rajatiste loetelu, tee ehitamise ja korrashoiu termineid:

- Teehoiuna käsitletakse tee ehitamist, korrashoidu, kavandamist, teekasutuse korraldamist, tee kaitsevööndi hooldamist, tee projekteerimist ning haldamisega seotud muud tegevust;
- Tee rajamine on tegevus, mille tulemusena tekib uus tee, sild, viadukt või tunnel;
- Tee ümberehitamine ehk rekonstrueerimine on tegevus, mille tulemusel muutuvad olemasoleva tee omadused oluliselt. Tee rekonstrueerimisena käsitletakse eelkõige tee kandevõime olulist muutmist, ristmiku tüübi muutmist või silla, viadukti või tunneli kandevõit või jäigastavate konstruktsioonide muutmist.
- Tee osa asendamine samaväärsega on tegevus, mille käigus tee kahjustused kõrvaldatakse ja kulunud või kahjustatud osa asendatakse.

EhS § 97 on sätestatud tee korrashoiu olemus. Teed ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb hoida korras viisil, et need vastaksid nõuetele ning tagatud oleksid tingimused ohutuks liiklemiseks. Tee seisundinõuded on kehtestanud valdkonna eest vastutav minister määrusega. Eri omanikele kuuluvate teede ristumiskohal vastutab iga omanik ohutuks liiklemiseks vajaliku tee seisundinõuete eest talle kuuluva kinnisasja ulatuses.

Tee korrashoid koosneb järgmistest tööliikidest:

- Teede profileerimine valla avalikult kasutatavatel teedel vastavalt vajadusele, eesmärgiga tagada tee seisund vastavalt õigusaktides nõutule;
- Mustkatete remont, sh. korduspindamine;
- Tee maa-ala niitmine valla avalikult kasutatavatel teedel üldjuhul 2 korda aastas;
- Tolmutõrje avalikult kasutatavatel kruusateedel 1 kord aastas (kevadel);
- Talihooldus, sh lume- ja libedusetõrje;
- Teerajatiste (sh liiklusmärkide) remont ja uuendamine ning teedele piirangute seadmine vastavalt vajadusele arvestades tee tehnilist seisukorda. Tee korrashoidu tehakse nendel teedel ja teelõikudel, mis asuvad valla- või riigimaal või eramaal asuval teel, mille maa omanik on sõlminud Muhu Vallavalitsusega tee avaliku kasutamise lepingu.

2. Teede üldandmed ja seisukord

Muhu vallas on 2021. a alguse seisuga 80,446 km riigimaanteed. Teestiku peateljeks on valda läbiv Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare põhimaantee nr 10. Ülejäänud riigimaanteed on kõrvalmaanteed. Mustkattega (tolmuvaba kattega) on 76,036 km riigiteid.

Kohalike teede (valla- ja avalikuks kasutuseks määratud erateed) kogupikkus Muhu vallas on 133,6 km, vallale kuuluvaid teid 91,5 km. Kohalikud teed on valdavalt kruusakattega, mustkattega teid on 24,4 km. Võiküla tee, Soonda küla vaheline tee ja osaliselt Kuivastu külatee on kaetud munakivisillutisega. Teede tolmuvaba katte alla viimisel on prioriteetsed suurema liikluskoormusega teelõigud, arvestades majapidamiste ja ettevõtete paiknemist, jalgratta- ja jalgteede paiknemist, ühistranspordi marsruute. Perspektiivsed tolmuvaba kattega teed kinnitatakse teehoiukavaga.

Kuna ca 82 % kogu avalikus kasutuses teede mahust on kruusa- ja vähesel määral ka pinnaseteed, siis üheks probleemiks on tolmu mõju keskkonnale ning inimesele ja tema varale. Mõju ulatus sõltub enim elukeskkonna paiknemisest ja liiklussagedusest. Arvestades, et osadel teedel puudub nõuetekohane kandevõimetus ja pinnasevee ärajuhtimist tagav teekonstruktsioon, puudub seal võimalus pinnasevee ärajuhtimiseks teemaalt (lõiguti on teekatte madalamad osad tee servadest 10 cm all pool – teest endast on saanud kraav). Ainult hooldustöödega ei ole võimalik tagada teedele ette nähtud seisundinõuded. Osa kruusateedest on välja ehitamata sademevee kraavideta või on kraavid hävitatud valede töövõtete tulemusel. Aja jooksul on kraavid täis kasvanud põõsaid ja puud. Kraavide puudumise või hävimise tagajärjeks on tee kehas pidev üleliigne niiskus, mis oluliselt kahandab tee kandevõimetus ja on seetõttu tee nõuetekohase seisundi tagamisel üheks suuremaks probleemiks. Oluline on saavutada kuivenduskraavide taastamine ning vee äravoolu tagamine suublasse. Teede tehnilist seisukorda mõjutavad kevadel ja sügisel lisaks märgumisele ka rasketehnika (põllutöömehhanad ja muud raskeveokid). Teede säilimiseks piiratakse vajadusel hooajaliselt koormust avalikel teedel. Lisaks avalike teede hoiule tehakse Muhu vallas lumetõrjet ka avalikuks kasutamiseks mittekuuluvatel erateedel.

Üheks eesmärgiks on korrastada avaliku kasutuse lepingud, pöörates tähelepanu järgmistele tegevustele: loobuda lepingutest teede osas, milliste kasutamiseks puudub avalik huvi; tagada külade nn strateegilistel teedel täies pikkuses avaliku kasutuse lepingute sõlmimine; leppida eraomanikega kokku tee hoolduse finantseerimise kord, kraavide ehitamine kuni suublateni ja nähtavust piiravate ja vee äravoolu takistavate puude ja põõsaste raie kord ning metsamaterjali realiseerimise tingimused.

3. Teehoiutööde kavandamise ja finantseerimise põhimõtted

Riigieelarvest toetatakse omavalitsusi teehoiu teostamiseks, mille arvestuse aluseks on Teederegistrisse kantud omavalitsusele kuuluvate ja avaliku kasutusega erateede pikkus ning katteliik.

Teede hooldamine jaguneb tava- ja perioodiliseks hooldeks. Perioodiline teehooldus hõlmab endas perioodil kevad-sügis teehooldustöid sh teehööveldamist, kruusa pealevedu, teeaukude parandamist ja tolmutõrjet.

Tavahoolduse all on mõeldud ühekordseid teehoolduse ja remondi töid sh liiklusmärkide paigaldamine, teekatte markeerimine, teekraavide ja -trupide hooldamine jm. Neid töid hangitakse vastavalt vajadusele.

Lumetõrje on tagatud perioodiliste teenuslepingutega, millede teostajad hangitakse vastavalt riigihanke korrale. Lumetõrje teostajad piirkondade lõikes avalikustatakse valla kodulehel.

Teeäärte niitmist korraldab Muhu Valla Kommunaalamet.

Alljärgnev tabel kirjeldab kulusid eurodes valla teedele aastatel 2018-2020:

Aasta	Soetamine, rajamine, parendamine (investeeringud)	Remont ja hooldus	Kulud kokku	Suuremate investeeringute info
2018	80 552	53 586	134 138	Rebaski-Tamse tee, Lõetsa külatee ja Põldetaguse tee mustkatte rajamine(2,33 km); Liiva ja Nautse külatee, Seanina ja Rinsi-Paenase tee ning Võlla asundusete ülepindamine (2,83 km)
2019	64 136	30 910	95046	Lõunaranna sadama tee, Mõega külatee ja Kantsi küla II tee mustkatte rajamine (2,634 km); Liiva külatee ja Linnuse tee ülepindamine (1,3 km)
2020	45483	93516	138 999	Lõetsa-Lalli, Tamse-Rannaküla mustkatte rajamine (2,37 km); Pallasmaa ja Rassa tee killustikkatte remont (3,305km)

Muhu valla teehoiukava eesmärgid ja konkreetsed meetmed nende saavutamiseks on:

Eesmärk teedevõrgu säilitamisel	Meede eesmärgi täitmiseks
Parendada teede seisukorda läbi hoolduse ja remondi	Suurendada tolmuvara teekatete osakaalu külatedel keskm 3 km aastas
	Dolokivikillustiku tootmine Koguva karjäärast teede remondiks
	Teede niiskusrežiimi parendamine
	Teede kulumiskihi uuendamine ja hõõveldamine
Eesmärk liikluskorraldust toetava taristu säilitamisel	Meede eesmärgi täitmiseks
Liikluskorraldust toetava taristu säilitamine	Bussiootekodade ja liikluskorraldusvahendite hooldamine
Eesmärk teedevõrgu arendamisel	Meede eesmärgi täitmiseks
Suurendada liiklusohutust kergliiklusteede ehitamisega	Hellamaa-Liiva kergliiklustee ehitamine koostöös Transpordiametiga
Liikluskorraldust toetava taristu arendamine	Liikluskorraldusvahendite perioodiline täiendamine vastavalt vajadusele.
	Bussiootekodade uuendamine ja/või rajamine
	Parklate laiendamine ja rajamine
Teede kasutusõiguse korrastamine	Erateede avaliku kasutuse lepingute korrastamine

4. Finantsplaan

Kohalike teede hoid on omavalitsuste ülesanne ja selle rahastamine sõltub otseselt kohaliku omavalitsuse prioriteetide seadmisest eelarve koostamisel. Kohalike teede hoidu rahastatakse omavalitsuse eelarvest ja riigi poolt eraldatud toetusvahenditest, samuti kasutatakse võimalusel erinevaid toetusmeetmeid.

Teehoiuvahendite jaotus 2020-2024 eurodes

Tegelikud ja planeeritud vahendid	2020 tegelik	2021 plaan	2022 plaan	2023 plaan	2024 plaan
Riigi eelarvest tegevusala 04510 Vallateed	138 999	88 102	88 000	88 000	88 000
Valla eelarvest tegevusala 04510 Vallateed	0	64 750	85 000	200 000*	85 000
Muud toetused tegevusala 04510 Vallateed	0	0	0	0	0
Valla eelarvest tegevusala 04410 Karjäär	74 848	10 000	75 000	10 000	75 000
Valla eelarvest tegevusala 05101 Avalike alade puhastus (lumetõrje)	1500	20 000	20 000	20 000	20 000
Valla eelarvest parklad**	0	53 000	129 020	0	0
Muud toetused parklatele**	0	100 000	100 000	0	0
Kokku	215 347	335 852	497 020	318 000	268 000

*2023. a on planeeritud valla eelarvest 200 000 eurot kaasfinantseeringuks koostöös Transpordiametiga Hellamaa-Liiva kergliiklustee rajamiseks.

**2021. a teostatakse Muhu Muuseumi parkla laiendamine ja infrastruktuuri parendamine – teg.ala 08203 Muuseum, eeldatav maksumus 153 000 eurot, millest toetusena 100 000 eurot ja valla eelarvest 53 000 eurot;

2022. a on kavandatud Liiva keskuse parkla rajamine – teg.ala 06605 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus, eeldatav maksumus 229 020 eurot millest toetusena 100 000 eurot ja valla eelarvest 129 020 eurot;

Valla eelarvest tegevusala 04410 Karjäär üle aasta kajastatud suuremad kulud kaasnevad killustiku purustamise/tootmisega.

Lisas 1 on välja toodud jooksvaks aastaks kavandatud teetööd.

Lisas 2 on välja toodud võimalike tööde loetelu eelarveaastale järgneval kolmel aastal. Vajadusel võib vallavalitsus teha tööde planeerimisel muudatusi vastavalt volikogu poolt eelarveaastaks kinnitatud eelarve mahule.

5. Teehoiukava seire ja muutmine

Teehoiukava vaadatakse üle igal aastal ja korrigeeritakse vastavalt vajadusele kord aastas järgmise aasta eelarve menetlemise käigus ja kinnitatakse peale eelarve vastuvõtmist.